

Η ΝΑΖΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ

Σχ. Έτος: 2015-2016
ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΛΙΑΡΤΟΥ

ΟΜΑΔΑ 3^η

Αλαμπάσης Αναστάσης

Αναδιώτης Μπάμπης

Ζαχαρία Μαίρη

Κουτσούρη Νεκταρία

*Μέσα διάδοσης φασισμού-Ναζισμού-Προπαγάνδα-
Νεολαία*

Περίληψη

Η ομάδα μας, σε αυτό το τετράμηνο στα πλαίσια της ερευνητικής εργασίας με τίτλο "Ο Φασισμός στην Ευρώπη του Μεσοπολέμου" ασχολήθηκε με τον ναζισμό, ένα πολιτικό σύστημα που γεννήθηκε και επικράτησε στη Γερμανία τη δεκαετία του 1930, και συγκεκριμένα ερεύνησε τα μέσα διάδοσής του. Επικεντρωθήκαμε στην προπαγάνδα που χρησιμοποίησε για την προσέλκυση οπαδών και στην διαπαιδαγώγηση της νεολαίας στην εποχή του Μεσοπολέμου, όταν ο Χίτλερ άκμαζε στην εξουσία.

Ομιλία του Χίτλερ, Βερολίνο, 1938

Ναζιστική Προπαγάνδα

Κατά τις εκλογές του 1932 υπήρξε μια άνοδος της απήχησης του Αδόλφου Χίτλερ. Η αφοσίωση στον Χίτλερ επιτεύχθηκε χάρη στη συστηματική προπαγάνδα. Τα μέσα της προπαγάνδας που χρησιμοποιήθηκαν ήταν:

- ✓ *οι ομιλίες του Χίτλερ,*
  - ✓ *οι μαζικές συγκεντρώσεις,*
    - ✓ *οι παρελάσεις,*
    - ✓ *οι τελετουργίες,*
  - ✓ *οι κινηματογραφικές ταινίες,*
  - ✓ *οι ραδιοφωνικές εκπομπές,*
  - ✓ *η συγκρότηση της χιτλερικής νεολαίας,*
    - ✓ *η εκπαίδευση,*
  - ✓ *η λογοκρισία βιβλίων, εντύπων, καλλιτεχνικών έργων.*
-

Ο Χίτλερ για την προπαγάνδα

Ο Χίτλερ στο βιβλίο του "Ο Αγώνας μου" αναφέρει πως οι μεγάλες μάζες ενός λαού δεν κατανοούν τις αφηρημένες έννοιες και η διανοητική τους δύναμη είναι μικρή. Μόνο το συναίσθημα τις συγκινεί και σ' αυτό βρίσκονται οι πηγές των αντιδράσεων τους, τόσο των θετικών όσο και των αρνητικών.

Η μάζα δεν θα θυμηθεί παρά τότε μόνο όταν της επαναλάβουν χίλιες φορές ορισμένες απλές έννοιες. Μπορείς να προκαλέσεις την ορμή, το πάθος και τον φανατισμό των μαζών, αν επικαλεστείς υψηλές ιδέες.

Από το βιβλίο του Stephan Marks “Γιατί ακολούθησαν τον Χίτλερ”

Σύμφωνα με τον Stephan Marks, εφαρμόστηκαν και καταπιεστικά μέτρα για να εξαναγκαστούν οι πολίτες σε παθητικότητα. Τα μέτρα στόχευαν στον έλεγχο, στην πειθαρχία, στην άσκηση πίεσης για προσαρμοστικότητα, στον εκφοβισμό, πως, αν κάποιος διαφοροποιηθεί, θα εντοπιστεί από την Γκεστάπο, τη μυστική αστυνομία του Χίτλερ και θα καταλήξει σε στρατόπεδο συγκέντρωσης

---

*Μεγάλη ναζιστική συγκέντρωση στην
Νυρεμβέργη, όπου κάθε χρόνο γινόταν τι
συνέδριο του ναζιστικού κόμματος του Χίτλερ
1934*

Εκπαίδευση – Χιτλερική νεολαία - Θρησκεία

Τα σχολεία διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην εξάπλωση των ναζιστικών ιδεών. Ενώ οι λογοκριτές κατάργησαν μερικά βιβλία από τα σχολεία, συντάχθηκαν νέα εγχειρίδια για τη διδασκαλία της τυφλής πειθαρχίας στο κόμμα, της αγάπης για τον Χίτλερ και του αντισημιτισμού. Μετά το σχολείο, σε συναντήσεις της Χιτλερικής νεολαίας τα παιδιά διδάσκονταν αφοσίωση στο ναζιστικό κόμμα όπως και να είναι απότομα, αυταρχικά, απρόμητα και σκληρά. Εντός και εκτός σχολείου, η νεολαία συμμετείχε σε εκδηλώσεις με αφορμή π.χ. τα γενέθλια του Αδόλφου Χίτλερ ή την επέτειο της ανόδου του στην εξουσία.

Σε αυτόν τον τομέα, μεταξύ άλλων, έγινε προσπάθεια να υπονομευτούν τα σχολεία των εκκλησιών και να στραφούν τα παιδιά σε σχολεία που ελέγχονταν από το κόμμα.

Η κυβέρνηση ενθάρρυνε διάφορα αντιχριστιανικά παγανιστικά κινήματα και τη λατρεία των παλαιών Γευτονικών θεών αλλά περισσότερο από καθετί τη λατρεία του αρχηγού του ναζισμού.

Πώς θέλει ο Χίτλερ τη διαπαιδαγώγηση των νέων

Ο ίδιος ο Χίτλερ οραματιζόταν μια σκληρή νεολαία, χωρίς ίχνος αδυναμίας ή τρυφερότητας, δυνατή και όμορφη, μια νεολαία αθλητική για να πραγματοποιεί όλες τις φυσικές ασκήσεις. Δεν ήθελε πνευματική καλλιέργεια. Η επιστήμη θα διέφθειρε τη νεολαία του, ισχυριζόταν.

Αντίθετα ήθελε μια νεολαία που θα υπομένει τον πόνο, θα αυτοκυριαρχείται και θα νικά και στις σκληρότερες δοκιμασίες τον φόβο και τον θάνατο. Μέσα από μια τέτοια ηρωική νεολαία θα γεννιόταν ο ελεύθερος άνθρωπος που θα είναι το μέτρο και το κέντρο του κόσμου, ένας άνθρωπος δημιουργός και Θεός.

---

*Νεαρές Γερμανίδες χορεύουν στο συνέδριο του Ναζιστικού
Κόμματος, Νυρεμβέργη, 1938*

Τελετουργίες

Η επίδραση των τελετουργιών στην συνείδηση του ανθρώπου ήταν τεράστια. Στις εθnikοσοσιαλιστικές τελετουργίες ακολουθούσαν μια σειρά μεθόδων οι οποίες συνέβαλαν στην ύπνωση του λαού. Αναλυτικότερα οι μονότονες κινήσεις, οι κουραστικές λιτανείες, ο σκηνοθετικός φωτισμός με προβολείς, οι συγκεντρώσεις σε παλαιούς πολιτισμικούς χώρους, ο συνωστισμός ακόμα και σύμβολα όπως η εθnikοσοσιαλιστική σημαία ήταν οι βασικές προϋποθέσεις που είχαν ως αποτέλεσμα την συνειδησιακή αλλαγή του λαού. Ωστόσο συνέβαλαν σε αυτό και άλλες μαζικές αναφωνήσεις αλλά και μαζικές συνάξεις ή «γιορτές», που συνέβαλαν στην τόνωση του αισθήματος ότι ανήκαν στην ίδια ομάδα και του πνεύματος αλληλεγγύης και οδηγούσαν στη συγκρότηση μετώπου εναντίον των 'άλλων', των 'εχθρών'.

Ναζιστική Παρέλαση

Ρητορική

Οι ομιλίες του Χίτλερ διαρκούσαν 2-3 ώρες. Συχνά οι άνθρωποι περίμεναν ώρες για να τον ακούσουν και ήταν ήδη εξαντλημένοι από την αναμονή.

Από το πρώτο μισάωρο είχαν ήδη κουραστεί. Τους κούραζε και ο μακροπερίοδος λόγος. Παρέλυε η διανοητική δύναμη αντίστασης. Η ατομικότητα υποχωρούσε από το ασταμάτητο μονότονο σφυροκόπημα του λόγου και κυριαρχούσε η επιθυμία για συγχώνευση στην υπόλοιπη ομάδα. Στο δεύτερο μέρος της ομιλίας του ο Χίτλερ τους ανύψωνε στο επίπεδο της εκστατικής παραφοράς.

Μουσική

Η μουσική ήταν μέσο που χρησιμοποιούσαν για να μπορούν να επηρεάζουν τα συναισθήματα και τη συνείδηση του ανθρώπου. Συνήθως η μουσική επηρεάζει τη διάθεση κάποιου μέσω του υποσυνειδήτου του. Κάποιοι ειδικοί υποστηρίζουν πως επιδρά στην ψυχή των ακροατών και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ανικανότητα των ανθρώπων να αντισταθούν σε αυτό που τους περνάει η μουσική. Επίσης μπορεί να δημιουργήσει συναισθήματα φιλίας, πόνου, εμπιστοσύνης και άλλα, κάτι που εξαρτάται από το είδος της μουσικής. Τέτοια είδη μουσικής είναι οι εθνικοί ύμνοι τα πολεμικά εμβατήρια και τα τραγούδια χορωδιών. Γι' αυτό ακριβώς τον λόγο στις ομιλίες που εκφώνουσε ο Χίτλερ χρησιμοποιούσαν την μουσική για να μπορούν να επηρεάζουν τον λαό όπως ακριβώς ήθελαν εκείνοι.

Ραδιόφωνο

Το ραδιόφωνο θεωρήθηκε ως μέσο επικοινωνίας. Η ακρόαση εκπομπών θεωρήθηκε ως καθήκον για την ενίσχυση της αφοσίωσης στο έθνος. Κατά την διάρκεια του πολέμου θεωρήθηκε ως τέταρτο πολεμικό μέτωπο γιατί εξανάγκαζαν τον κόσμο να αναμεταδίδουν στις επιχειρήσεις τους ομιλίες του Χίτλερ. Επίσης ήταν ένα μέσο εθνικοσοσιαλιστικής προπαγάνδας. Με το ραδιόφωνο, τεχνικό επίτευγμα της εποχής εκείνης, 80 εκατομμύρια άνθρωποι έχασαν κάθε δικαίωμα σε κάθε προσωπική σκέψη και υποτάχθηκαν στην θέληση του ενός. Έτσι δημιουργείται ένας νέος τύπος ανθρώπου που είναι έτοιμος να εκτελεί την κάθε εντολή χωρίς να επιτρέπει στον εαυτό του την παραμικρή κριτική.

Τα βιβλία στην πυρά

Το Υπουργείο Προπαγάνδας των Ναζι, υπό τη διεύθυνση του Δρ. Γιόζεφ Γκέμπελς, ασκούσε έλεγχο σε εφημερίδες, περιοδικά, βιβλία, δημόσιες συγκεντρώσεις και συναθροίσεις, τέχνες, μουσική, κινηματογράφο και ραδιόφωνο. Οι απόψεις που θα μπορούσαν με οποιονδήποτε τρόπο να απειλήσουν τις ναζιστικές πεποιθήσεις ή το καθεστώς υπόκειντο σε λογοκρισία ή εξαλείφονταν απ' όλα τα μέσα.

Το βράδυ της 10ης Μαΐου 1933, τα βιβλία που, κατά τη γνώμη των Ναζι, δεν θα έπρεπε να διαβάζονται από Γερμανούς, ρίχτηκαν στην πυρά. Τη νύχτα εκείνη κάηκαν περισσότερα από 25.000 βιβλία. Ορισμένα ήταν έργα Εβραίων συγγραφέων, όπως του Άλμπερτ Αϊνστάιν και του Σίγκμουντ Φρόιντ. Αλλά ρίχτηκαν στην πυρά και βιβλία μη Εβραίων, όπως κάποιων διάσημων Αμερικανών συγγραφέων (Τζακ Λόντον, Έρνεστ Χέμινγουεϊ, Σίνκλερ Λιούις) οι ιδέες των οποίων απέκλιναν από αυτές των Ναζι .

Κεντρικό συλλαλητήριο του ναζιστικού καθεστώτος, Βερολίνο

*Σας ευχαριστούμε για τον
χρόνο σας!*